

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

॥ అష్టాత్రింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టాత్రింశః సర్గః ॥

సలక్ష్మణేన సుగ్రీవేణ శ్రీరామపార్శ్వమాగమ్య తత్పాదయోః ప్రణమనం
శ్రీరామేణ తస్యాశ్వాసనం సుగ్రీవేణ స్వకృతసైన్యసంగ్రహోద్యోగస్య కథనం
తదాకర్ణ్య శ్రీరామస్య సంతోషశ్చ

ప్రతిగృహ్య చ తత్ సర్వముపాయనముపాహృతం ।
వానరాన్ సాంత్యయిత్వా చ సర్వానేవ వ్యసర్జయత్ ॥ 4.38.1 ॥

విసర్జయిత్వా స హరీన్ సహస్రాన్ కృతకర్మణః ।
మేనే కృతార్థమాత్మానం రాఘవం చ మహాబలం ॥ 4.38.2 ॥

స లక్ష్మణో భీమబలం సర్వవానరసత్తమం ।
అబ్రవీత్ ప్రశ్రితం వాక్యం సుగ్రీవం సంప్రహర్షయన్ ॥ 4.38.3 ॥

కిష్కింధాయా వినిష్కామ యది తే సౌమ్య రోచతే ।
తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా లక్ష్మణస్య సుభాషితం ॥ 4.38.4 ॥

సుగ్రీవః పరమప్రీతో వాక్యమేతదువాచ హ ।
ఏవం భవతు గచ్ఛామ స్థేయం త్వచ్ఛాసనే మయా ॥ 4.38.5 ॥

తమేవముక్త్యా సుగ్రీవో లక్ష్మణం శుభలక్షణం ।
విసర్జయామాస తదా తారాద్యాశ్చైవ యోషితః ॥ 4.38.6 ॥

ఏహీత్యుచ్చైర్హరివరాన్ సుగ్రీవః సముదాహరత్ ।
తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా హరయః శీఘ్రమాయయుః ॥ 4.38.7 ॥

బద్ధాంజలిపుటాః సర్వే యే స్యుః స్త్రీదర్శనక్షమాః |
తానువాచ తతః ప్రాప్తాన్ రాజార్కసదృశప్రభః || 4.38.8 ||

ఉపస్థాపయత క్షిప్రం శిబికాం మమ వానరాః |
శ్రుత్వా తు వచనం తస్య హరయః శీఘ్రవిక్రమాః || 4.38.9 ||

సముపస్థాపయామాసుః శిబికాం ప్రియదర్శనాం |
తాముపస్థాపితాం దృష్ట్వా శిబికాం వానరాధిపః || 4.38.10 ||

లక్ష్మణారుహ్యతాం శీఘ్రమితి సౌమిత్రిమబ్రవీత్ |
ఇత్యుక్త్వా కాంచనం యానం సుగ్రీవః సూర్యసన్నిభం || 4.38.11 ||

బహుభిర్హరిభిర్ముక్తమారురోహ సలక్ష్మణః |
పాండురేణాతపత్రేణ ధ్రియమాణేన మూర్ధని || 4.38.12 ||

శుక్లేశ్చ బాలవ్యజనైర్ధూయమానైః సమంతతః |
శంఖభేరీనినాదైశ్చ బందిభిశ్చాభినందితః || 4.38.13 ||

నిర్యయౌ ప్రాప్య సుగ్రీవో రాజ్యశ్రియమనుత్తమాం |
స వానరశతైస్తీక్ష్ణైర్బహుభిః శస్త్రపాణిభిః || 4.38.14 ||

పరికీర్ణో యయౌ తత్ర యత్ర రామౌ వ్యవస్థితః |
స తం దేశమనుప్రాప్య శ్రేష్ఠం రామనిషేవితం || 4.38.15 ||

అవాతరన్మహాతేజాః శిబికాయాః సలక్ష్మణః |
ఆసాద్య చ తతో రామం కృతాంజలిపుటోఽభవత్ || 4.38.16 ||

కృతాంజలౌ స్థితే తస్మిన్ వానరాశ్చాభవంస్తథా |
తటాకమివ తం దృష్ట్వా రామః కుడ్యలపంకజం || 4.38.17 ||

వానరాణాం మహాత్ సైన్యం సుగ్రీవే ప్రీతిమానభూత్ |
పాదయోః పతితం మూర్ధ్నా తముత్థాప్య హరీశ్వరం || 4.38.18 ||

ప్రేష్టా చ బహుమానాచ్చ రాఘవః పరిషస్వజే |
పరిష్వజ్య చ ధర్మాత్మా నిషీదేతి తతోఽబ్రవీత్ || 4.38.19 ||

నిషణ్ణం తం తతో దృష్ట్వా క్షితౌ రామోఽబ్రవీత్ తతః |
ధర్మమర్థం చ కామం చ కాలే యస్తు నిషేవతే || 4.38.20 ||

విభజ్య సతతం వీర స రాజా హరిసత్తమ |
హిత్వా ధర్మం తథార్థం చ కామం యస్తు నిషేవతే || 4.38.21 ||

స వృక్షాగ్రే యథా సుప్తః పతితః ప్రతిబుధ్యతే |
అమిత్రాణాం వధే యుక్తో మిత్రాణాం సంగ్రహే రతః || 4.38.22 ||

త్రివర్గఫలభోక్తా చ రాజా ధర్మేణ యుజ్యతే |
ఉద్యోగసమయస్త్వేష ప్రాప్తః శత్రునిషూదన || 4.38.23 ||

సంచింత్యతాం హి పింగేశ హరిభిః సహ మంత్రిభిః |
ఏవముక్తస్తు సుగ్రీవో రామం వచనమబ్రవీత్ || 4.38.24 ||

ప్రణష్టా శ్రీశ్చ కీర్తిశ్చ కపిరాజ్యం చ శాశ్వతం |
త్వత్ప్రసాదాన్మహాబాహో పునః ప్రాప్తమిదం మయా || 4.38.25 ||

తవ దేవ ప్రసాదాచ్చ భ్రాతుశ్చ జయతాం వర |
కృతం న ప్రతికుర్యాద్ యః పురుషాణాం హి దూషకః || 4.38.26 ||

ఏతే వానరముఖ్యాశ్చ శతశః శత్రుసూదన |
ప్రాప్తాశ్చాదాయ బలినః పృథివ్యాం సర్వవానరాన్ || 4.38.27 ||

ఋక్షాశ్చ వానరాః శూరా గోలాంగూలాశ్చ రాఘవ |
కాంతారవనదుర్గాణామభిజ్ఞా ఘోరదర్శనాః || 4.38.28 ||

దేవగంధర్వపుత్రాశ్చ వానరాః కామరూపిణః |
స్వైః స్వైః పరివృతాః సైన్వైర్వర్తంతే పథి రాఘవ || 4.38.29 ||

శతైః శతసహస్రైశ్చ వర్తంతే కోటిభిస్తథా |
అయుతైశ్చావృతా వీర శంకుభిశ్చ పరంతప || 4.38.30 ||

అర్బుదైరర్బుదశతైర్మధ్యైశ్చాంత్యైశ్చ వానరాః |
సముద్రాశ్చ పరార్థాశ్చ హరయో హరియాధపాః || 4.38.31 ||

ఆగమిష్యంతి తే రాజన్ మహేంద్రసమవిక్రమాః |
మేఘపర్వతసంకాశా మేరువింధ్యకృతాలయాః || 4.38.32 ||

తే త్వామభిగమిష్యంతి రాక్షసం యోద్ధుమాహవే |
నిహత్య రావణం యుద్ధే హ్యనయిష్యంతి మైథిలీం || 4.38.33 ||

తతః సముద్యోగమవేక్ష్య వీర్యవాన్
హరిప్రవీరస్య నిదేశవర్తినః |
బభూవ హర్షాద్ వసుధాధిపాత్మజః
ప్రబుద్ధనీలోత్పలతుల్యదర్శనః || 4.38.34 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
కిష్కింధాకాండే అష్టాత్రింశః సర్గః ||